

Inundatiepark West-Brabantse

Waterlinie

Halsteren

Spelen, leren en beleven in de Zuiderwaterlinie

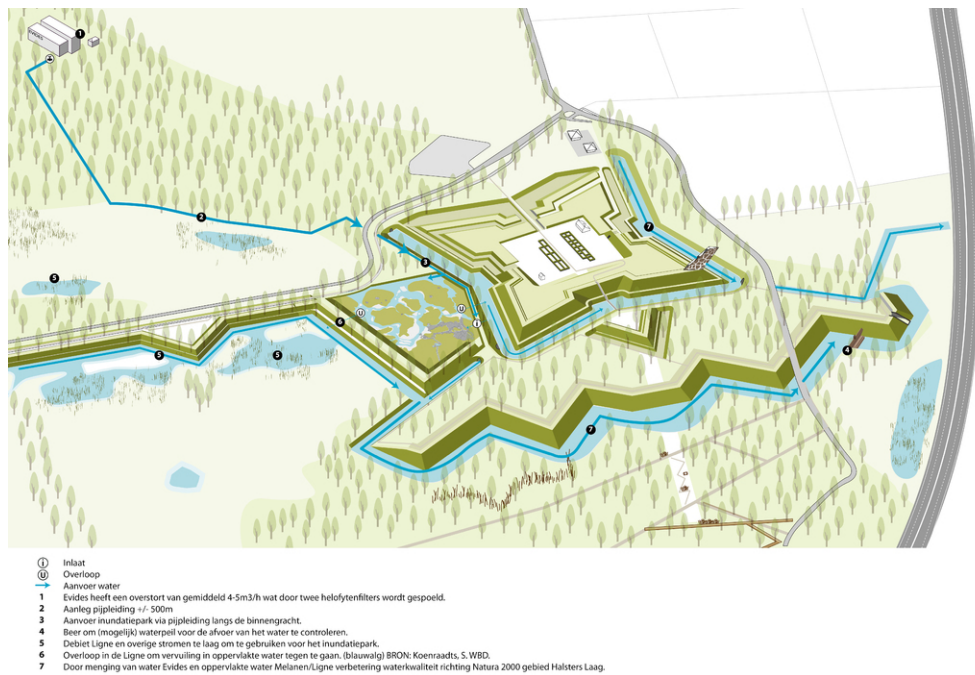
Voor eenieder die geïnteresseerd is in de vaderlandse geschiedenis en de wijze waarop het water werd ingezet als verdedigingsmiddel is een bezoek aan de West-Brabantse Waterlinie de moeite waard. Het centraal gelegen Fort de Roovere, vormt een goede introductie op de waterlinie en een vertrekpunt voor een verkenning per fiets. Toch is het niet eenvoudig om voor te stellen hoe de inundatie op de schaal van de West-Brabantse Waterlinie functioneerde. De verschillende inundatiesluizen en forten liggen zo ver uit elkaar dat de onderlinge samenhang niet zichtbaar is. Ook zijn de hoogteverschillen in het landschap meestal zo subtiel dat ook de inundatievlakken moeilijk te herkennen zijn. Hieruit is de wens ontstaan om een werkende watermaquette te maken die overzicht biedt en inzicht in het functioneren van de linie.

De locatie is goed te bereiken vanaf de bestaande parkeerplaats. De bastions van Fort de Roovere bieden een goed uitzicht over het inundatiepark, dat bezoekers kan verleiden om ook hier langs te lopen. Door het Inundatiepark te verdiepen zal er geen afbreuk gedaan worden aan de historische zichtlijnen. De speelplaats komt te liggen op een stukje grond van 1,5 hectare naast de gracht van Fort de Roovere en wordt door natuurlijk verval gevoed door (rest) water vanuit Evides. Er is slechts één pomp nodig om het water te circuleren door het inundatiepark. Dit water zal daarnaast de ecologie van het gebied als geheel, wat nu nogal te lijden heeft onder een slechte doorstroming en blauwalg, verbeteren door het 'speelwater' te gebruiken om de gracht van Fort de Roovere door te spoelen.

Rondom het fort wordt de Liniewal uit 1785 gereconstrueerd. Dit creëert een wandelroute rondom het park waarvandaan ook een goed overzicht is op de verschillende elementen van het Inundatiepark. Voorstel is om rondom het Inundatiepark, op de te reconstrueren liniewal, informatieborden te plaatsen die het verhaal de West-Brabantse Waterlinie, het Beleg van Bergen op Zoom en fort de Roovere, en de context in de Zuiderwaterlinie kunnen vertellen. Dit zorgt voor een beter inzicht in de historische context en relevantie van deze locatie.

De West-Brabantse Waterlinie bood bescherming aan Zeeland en Holland. Kaart: Zeelandia, Le Rouge, 1748.

Het watersysteem gevoed met water vanaf Evides.

Birdseye van het verharde gedeelte van het inundatiepark.

Gekozen is om de waterlinie zoals hij was in 1747, ten tijde van de Franse aanval, te verbeelden. In deze tijd was de waterlinie in volle glorie en de verschillende forten en redoutes het meest uitgebreid. De Fransen waren toen gelegerd in Wouw aan de oostzijde van de Linie, en de Republiek der Verenigde Nederlanden aan de westzijde. Het Inundatiepark bestaat uit drie onderdelen. Aan de ene zijde wordt het gebied ingericht als plas-dras gebied. De vorm van dit gebied is een abstracte weergave van de eilanden van Zeeland. Kinderen (en volwassenen) kunnen hier natuurlijk spelen met takken, modder en water. Met behulp van lange stokken kan er van eiland naar eiland 'gehopt' worden zonder natte voeten te krijgen. Voorbeelden van deze natuurlijke vorm van spelen zijn de Speeldernis in Rotterdam of de Speelnatuur op Tiengemetten.

Zicht op het verharde gedeelte vanaf Bergen op Zoom.

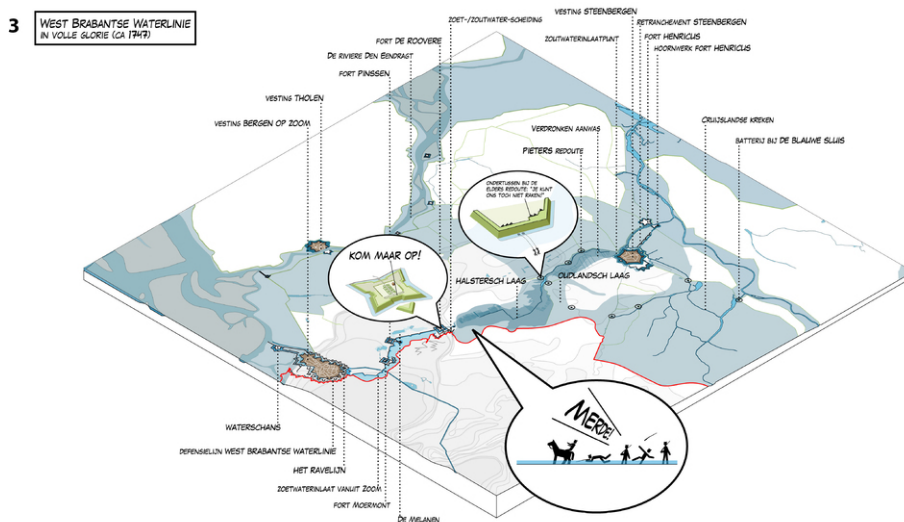
Het inundatiegebied vanaf de Cruijlslandse krekken richting Steenberg en Fort Henricus. Water wordt gebufferd in de Steenbergse Vliet.

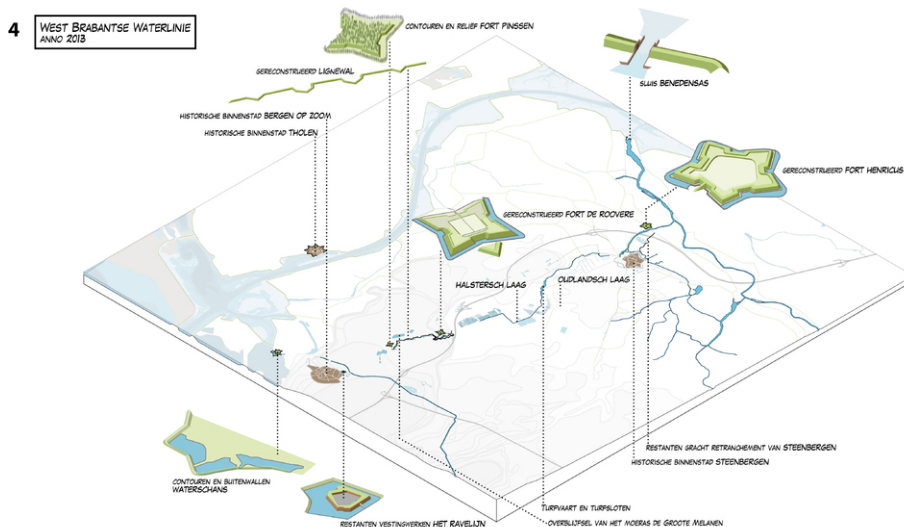
De polders rondom Steenberg wordt geïnundeerd, maximaal 10cm waterhoogte.

Het centrale deel van het Inundatiepark wordt gevormd door een gedetailleerde weergave (maquette) van de West-Brabantse Waterlinie. De West-Brabantse waterlinie was een door mensenhanden geconstrueerde verdedigingslinie van Zeeland en Holland die aan zuidelijke zijde voor het overige deel beschermd werden door natuurlijke watergrenzen zoals de Schelde, de Noordzee en de rivieren. Om dit verschil ervaarbaar te maken is gekozen om dit deel van de waterspeeltuin te verharden (beton). De verschillende vestingsteden in Zeeland (die in natuurlijke deel van de speeltuin zijn gelegen zullen ook in beton worden vormgegeven. Dit geeft de bezoeker een gevoel van schaal en oriëntatie en maakt het functioneren van de waterlinie inzichtelijk.

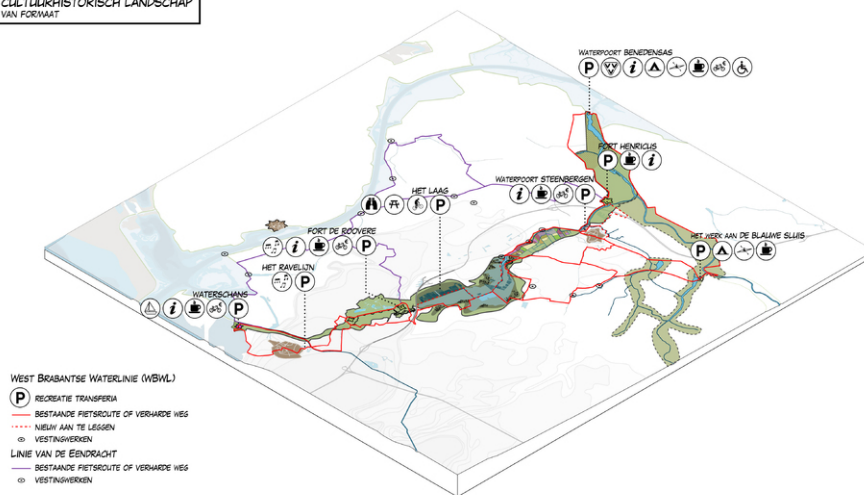
De andere zijde van het park wordt ingericht als grasveld. Over het veld zullen verschillende abstracte, met hout en wilgen vormgegeven, aanvalswerken verspreid zijn. Deze refereren aan de aanvalswerken die de Fransen gebruikten tijdens het beleg van Bergen op Zoom en fort de Roovere. Deze objecten laten het vernuft zien waarmee in de 18e eeuw oorlog werd gevoerd en zullen, naast het speelaspect, ook de werken van de West-Brabantse waterlinie verhelderen.

West Brabantse waterlinie in volle glorie 1747

West Brabantse waterlinie anno 2013

Fort de Roovere en waterspeeltuin in cultuurhistorisch landschap

jaar	2017
team	ir. Marco Vermeulen, ir. Bram Willemse
programma	Educatie, landschapcreatie, watermanagement
status	In aanbouw
opdrachtgever	Gemeente Bergen op Zoom

contact	studiomarcvermeulen
	Maaskade 97-b
	3071 NG Rotterdam
	+31(0)10 225 0030
	studio@marcovermeulen.nl